

Hàbits Socials i Promoció de la Lectura

Codi: 42958

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313816 Biblioteca Escolar i Promoció de la Lectura	OB	0	2

Professor/a de contacte

Nom: Mireia Manresa Potrony

Correu electrònic: Mireia.Manresa@uab.cat

Equip docent

Mireia Manresa Potrony

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Equip docent extern a la UAB

Júlia Baena julietabaena@gmail.com

Prerequisits

No s'hi estableixen prerequisits.

Objectius

El mòdul se centra en l'anàlisi dels hàbits lectors en els contextos socials i els factors que incideixen en la seva realitat, en base als fonaments teòrics i l'estudi de casos. S'identifica el rol de l'escola i de la biblioteca en el foment de la lectura i la incidència de les polítiques de promoció lectora.

Competències

- Contextualitzar l'activitat professional en les pràctiques i els hàbits lectors de les societats actuals, així com en els processos d'aprenentatge escolars.
- Desenvolupar estratègies de cooperació per a treballar en equip.
- Desenvolupar estratègies d'innovació, creativitat i emprenedoria en l'àmbit de la biblioteca escolar i el foment de la lectura.
- Desenvolupar valors professionals que incloguin l'ètica, en particular, el respecte a la diversitat d'opinions i de manera de ser i de fer.
- Dissenyar, planificar i avaluar projectes de biblioteca, de plans de lectura de centre i de promoció social de la lectura adequats al context.
- Dominar i aplicar les TIC en els processos de gestió i difusió en un context de biblioteca 2.0.
- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit
- Relacionar i difondre les activitats culturals i de lectura, tant dels projectes propis com del context social, a través dels instruments adequats.

- Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar el context i els objectius d'actuació en relació amb els marcs teòrics sociològics i etnogràfics de la lectura.
2. Desenvolupar estratègies de cooperació per a treballar en equip.
3. Desenvolupar valors professionals que incloguin l'ètica, en particular, el respecte a la diversitat d'opinions i de manera de ser i de fer.
4. Fer propostes innovadores i creatives de foment de la lectura.
5. Implementar estratègies de foment de la lectura a través d'instruments analògics i digitals.
6. Implementar estratègies de promoció de la lectura i l'hàbit lector tenint en compte els diferents factors d'influència.
7. Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit
8. Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca
9. Utilitzar les diferents possibilitats de les TIC en el desenvolupament de les activitats de foment de la lectura.

Continguts

- Estudis sociològics i etnogràfics sobre hàbits lectors: impacte, resultats i implicacions.
- Factors i entorns d'influència: família, societat, escola. El desenvolupament de la identitat lectora a través de comunitats de pràctica lletrada.
- La construcció de l'hàbit lector en els centres educatius: perfils lectors i línies d'intervenció docent.
- El paper de les biblioteques en el foment de la lectura: impacte de la col·lecció i ampliació de serveis.
- Les polítiques de promoció lectora: plans institucionals de lectura, recursos i iniciatives de suport.
- Accions de foment de la lectura en biblioteques: formats i destinataris.
- L'impacte del nou espai digital en les pràctiques i formes d'accés a la lectura

Metodologia

L'activitat formativa es desenvoluparà a partir de les dinàmiques següents:

Classes magistrals

Anàlisi de materials impresos i digitals

Realització i presentació pública d'activitats / treballs

Resolució de casos / problemes / exercicis de manera virtual a través de diferents possibilitats de les TIC

Lectura i debat bibliogràfic en fòrums virtuals

Tutories en línia

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Activitats d'anàlisi, selecció i valoració de materials d'aula	18	0,72	
Tipus: Supervisades			
Seguiment i realització dels treballs i lectures / Participació en els fòrums virtuals	82	3,28	
Tipus: Autònomes			
Lectura bibliogràfica i de materials relacionats amb l'assignatura	50	2	

Avaluació

L'avaluació es farà a partir de les activitats lliurades que seran comentades pel professorat.

Es tindrà en compte també la participació en els fòrums i a l'aula. Les activitats han de fer ús de les lectures de cada tema.

Per poder-se acollir a l'avaluació continuada l'alumne ha de presentar i aprovar un 80% de les activitats. En cas contrari, es considerarà No presentat.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitats de diagnòstic sobre hàbits lectors en situacions donades i proposta d'estratègies per a la adaptades al diagnòstic previ	10%	0	0	1, 2, 4, 6
Activitats d'anàlisi de propostes de promoció de la lectura en contextos escolars, institucionals i digitals	10%	0	0	1
Assistència i participació a les activitats presencials i virtuals	20%	0	0	2, 3, 7, 8
Disseny d'una estratègia de promoció de la lectura utilitzant les TIC per aplicar en un context determinat	30%	0	0	4, 5, 9
Espectura d'un article sobre hàbits lectors, publicable en una plataforma digital de referència	30%	0	0	1, 3, 4, 5, 6, 9

Bibliografia

Llibres

Arizpe, E.; Cliff-Hodges, G (eds.). (2018). *Young People Reading. Empirical Research Across International Contexts*. Abingdon, Oxon; New York: Routledge: 123-136.

Asta, G.; Federighi, P. (eds.) (2000). *El público y la biblioteca: metodologías para la difusión de la lectura*. Gijón: Trea.

- Baró, M.; Mañà, T. (2009). *Estudi sobre les accions de foment de la lectura a les biblioteques públiques de Catalunya. [informe encomanat per la Direcció General de Cooperació Cultural de la Generalitat de Catalunya]*. Barcelona: Universitat de Barcelona. Observatori sobre Biblioteques, Llibres i Lectura. En línia: <
http://diposit.ub.edu/dspace/bitstream/2445/27426/1/Estudi_foment_lectura.pdf>.
- Baró, M.; Aliagas, C.; Gorchs, G. (2013). *Com crear un ambient lector a l'escola?* Barcelona: Fundació Jaume Bofill. En línia: <http://www.fbofill.cat/intra/fbofill/documents/publicacions/575.pdf>
- Baudelot, C.; Cartier, M.; Detrez, C. (1999). *Et pourtant ils lisent...* Paris: Seuil.
- Clark, C. Informes sobre hàbits de lectura del National Literacy Trust (Anglaterra). En línia:
http://www.literacytrust.org.uk/research/nlt_research
- Chartier, R. (dir.) (1985). *Pratiques de la lecture*. París: Editions Rivages.
- Chartier, A.M.; Hebrard, J. (1994). *Discursos sobre la lectura (1880-1980)*. Barcelona: Gedisa.
- Colomer, T. (2008). "Entre la normalitat i el desinterés: els hàbits lectors dels adolescents". A: T. Colomer (coord.). *Lectures adolescents*. Barcelona: Graó, 19-57.
- Colomer, T. (2007). *Andar entre libros*. México: Fondo de Cultura Económica.
- Colomer, T.; Manresa, M. (2008). "Lectures adolescents: entre la llibertat i la prescripció". A: *Mirades i veus: recerca sobre l'educació lingüística i literària en entorns plurilingües*. Barcelona: Graó
- Court, J. (ed.) (2011). *Read to succeed: strategies to engage children and young people in reading for pleasure*. London: Facet.
- Consejo Nacional para la Cultura y las Artes (2008). *De la tradición oral a la sociedad de la información: prácticas y tendencias actuales de la lectura*. México.
- DDAA. (2013). *La lectura en un centre educatiu. Saber llegir, llegir per aprendre, gust per llegir*. Barcelona: Departament d'Ensenyament. En línia:
http://www20.gencat.cat/docs/Educacio/Home/Departament/Publicacions/Monografies/Lectura/La_lectura_en_un
- Durán, C.; Manresa, M. (2008). "Entre països: l'acció educativa al nostre entorn". A: T. Colomer (dir.), *Lectures adolescents*. Barcelona: Graó. En línia: <http://gretel.cat/>
- Elkin, J. (2003). *Reading and reader development: the pleasure of reading*. London: Facet.
- Gonçalves Da Silva, F. (2018). *La nostalgia del vacío: la lectura como espacio de pertenencia en los adolescentes*. Zaragoza: Pantalia Publicaciones.
- Gómez Soto, I. (1999). *Mito y realidad de la lectura*. Madrid: Endymion.
- Hall, C; Coles, M. (1999). *Childre'ns reading Choices*. London: Routledge.
- Jover, G. (2007). *Un món per llegir. Educació, adolescents i literatura*. Barcelona: Rosa Sensat [existeix edició en castellà a Octaedro]
- Lahire, B. (2004). *Sociología de la lectura*. Barcelona: Gedisa.
- Lazarillo, Grupo. (2004). *Lecturas y lectores en la ESO. Una investigación educativa*. Santander: conselleria de Educación. Gobierno de Cantabria.
- Lebrun, M. (2004). *Les pratiques de lecture des adolescents québécois*. Sainte-Foy (Quebec): Multimondes.
- Leveratto, J.-M. (2008). *Internet et la sociabilité littéraire*. París: bibliothèque publique d'information / Centre Pompidou.

Manresa, M. (2013). *L'univers lector adolescent. Dels hàbits de lectura a la intervenció educativa*. Barcelona: Rosa Sensat.

Manresa, M.; Real, N. (eds.) (2015). *Digital Literature for Children: Texts, Readers and Educational Practices*. "Recherches comparatives sur les livres et le multimédia d'enfance" Vol. 9. Bruxelles, Bern, Berlin, Frankfurt am Main, New York, Oxford, Wien: Peter Lang.

Manuel, J.; Brindley, S. (2012). *Teenagers reading. Literary heritages, cultural contexts and contemporary reading practices*. Kent Town : Wakefield Press ; Kensington Gardens : Australian Association for the Teaching of English

Millán, José Antonio (coord.) (2008). *La lectura en España: informe 2008: leer para aprender*. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez: Federación de Gremios de Editores de España.

Millán, José Antonio (coord.) (2017). *La lectura en España: informe 2017*. Madrid: Federación de Gremios de Editores de España.

Petit, M. (1999). *Nuevos acercamientos a los jóvenes y la lectura*. México: Fondo de Cultura Económica.

Rouxel, A. (2005). *Lectures cursives: quel accompagnement?* París: Delagrave Edition / CRDP Midi-Pyrénées.

Sarland, C. (2003). *La lectura en los jóvenes: cultura y respuesta*. México: Fondo de Cultura Económica.

Ramírez Leyva, E. M. (coord.) (2008). *La biblioteca pública y la formación de lectores en la sociedad de la información: memoria*. México: Universidad Nacional Autónoma de México.

Articles en publicacions periòdiques

Aliagas, C.; Manresa, M. i Vilà, M. (2011). Què llegeixen els "no-lectors"? *Articles de Didàctica de la Llengua i de la Literatura* 53 (Monogràfic: Què llegeixen els "no lectors"?), 7-11.

Aliagas, C. (2011). Llegir en temps de lleure. Estudi de cas d'una colla d'adolescents amb el virus de la desafecció lectora. *Articles de Didàctica de la Llengua i de la Literatura* 53 (Monogràfic: Què llegeixen els "no lectors"?), 45-57.

Aliagas, C.; Castellà, J. M.; Cassany, D. (2009). *Aunque lea poco, yo sé que soy listo*. Estudio de caso de un adolescente que no lee literatura. *Ocnos* 5, 97-112.

Casas Poves, J.; Ventura, N. (2011). La promoció de la lectura a les biblioteques públiques. *Anuari de l'Observatori de Biblioteques, Llibres i Lectura. 2010-2011*, 129-141. En línia:<http://www.raco.cat/index.php/AnuariObservatori/article/view/262533>

Cencerrado, M. (2014). Nuevos modelos de promoción de la lectura. *Biblogtecarios*. En línia: <https://www.biblogtecarios.es/lmcencerrado/nuevos-modelos-de-promocion-de-la-lectura/>

Daura i Jorba, A. (2017). La promoció de la lectura a les llibreries de Catalunya (2016/17). *Anuari de l'Observatori de Biblioteques, Llibres i Lectura*. En línia: <https://www.raco.cat/index.php/AnuariObservatori/article/view/348141>

Díaz-Plaja, A.; Cosials, À. (2011). La promoció de la lectura a l'escola. *Anuari de l'Observatori de Biblioteques, Llibres i Lectura. 2010-2011*, 142-151. En línia:<http://www.raco.cat/index.php/AnuariObservatori/article/view/262536>

Lluch, G.; Sánchez-García, S. (2017). La promoción de la lectura: un análisis crítico de los artículos de investigación. *Revista Española de Documentación Científica*, vol., 40, núm. 4. En línia: <http://redc.revistas.csic.es/index.php/redc/article/view/996/1554>

Manresa, M. (2011). Retrat del lector literari feble: del desert a l'oasi de lectura. *Articles de Didàctica de la Llengua i la Literatura* 53, 12-24.

Manresa, M. (2009). El hábito lector a través de la voz adolescente: de la vida al texto. *Lectura y vida* (revista latinoamericana de lectura), 30 (4), 32-42

Manresa, M. (2009). Lecturas juveniles: el hábito lector dentro y fuera de las aulas. *Textos de Didáctica de la Lengua y la Literatura* 51, 44-54.

Manresa, M. (2010). Los buenos lectores como minoría: una falsa élite. 32º congreso Internacional de l'IBBY. Santiago de Compostela, 8-12 de setembre. En línea: <http://www.ibby.org/index.php?id=1123&L=3>

Manresa, M.; Margallo, A. M. (2016). Prácticas de lectura en red: exploración de blogs literarios adolescentes. *Catalejos. Revista sobre lectura, formación de lectores y literatura para niños*, [S.l.], v. 2, n. 3, 51-69. En línea: <<http://fh.mdp.edu.ar/revistas/index.php/catalejos/article/view/1985>>.

Mañà, T.; Agustí, L.; Barrios, T.; Ventura, N.; Villarroya, A. (2011). La promoción de la lectura a Catalunya (2008-2009). *Anuari de l'Observatori de Biblioteques, Llibres i Lectura. 2010-2011*, p.71-87. En línea: <http://www.raco.cat/index.php/AnuariObservatori/article/view/209618>

Marchamalo, J. (2004). El mapa del tesoro. A: diversos autors. *Anuario sobre el libro infantil y juvenil*. Madrid: SM.

Ramos Revillas, A. (2015). Contra "una" promoción de la lectura. *Letraslibres*. En línea: <https://www.letraslibres.com/mexico-espana/contra-una-promocion-la-lectura>

Villarroya, A. (2017). Estudis i recerca sobre edició i hàbits lectors a Catalunya (2016-17). *Anuari de l'Observatori de Biblioteques, Llibres i Lectura*. En línea: <https://www.raco.cat/index.php/AnuariObservatori/article/view/353622>

Altres

Estudis sobre hàbits lectors consultables en línia a la web de l'Observatori de Biblioteques, Llibres i Lectura de la UB: <http://www.ub.edu/obl/>